

ת"פ 8759/06/15 - פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נגד יוסף סלמאן

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 8759-06-15 פרקליטות מחוז חיפה - פלילי נ'
סלמאן

בפני בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

המאשימה

נגד

יוסף סלמאן

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון בעבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, שימש המתלונן סגן יו"ר מועצת אעבלין. ביום 26.6.14 שלח הנאשם מכתב למתלונן הכולל איומים בפגיעה בו ובבני משפחתו. המכתב כולל דברי בלע ושפת ביבים, ורק למען שלמות התמונה והבנת האירוע, אפרט כי תוכנו כלל את האיומים הבאים:

"אם לא תתפטר מיד אתה תתחרט, תהייה ירייה בך וירייה בכוס של אשתך ועוד אחת בכוס הבנות שלך"

"אם לא תתפטר אני אחלק את המנשר הזה ברחובות ואני אדאג להביא ראיות שאתה אדם רוצח ופושע שמזיין שרמוטות אתה ואשתך והמאהבים שלה שמזיינים אותה ואתה שרמוטה כמוה ואף יותר"

"אני אחשוף אותך ואת אשתך יש לי תמונות של אשתך בבית מלון מזדיינת עם משהו מוסלמי"

2. המכתב הגיע לתיבת הדואר של המתלונן ואשתו. אשת המתלונן קראה אותו והראתה אותו למתלונן.

3. להשלמת התמונה יובהר כי במסגרת הסדר הטיעון הצדדים הסכימו על עובדה נוספת לפיה כשישה חודשים לפני

האירוע פרסם המתלונן בפייסבוק אמירה שיכולה להיות פוגענית כלפי הנאשם. הצדדים ציינו כי האמירה פורסמה בטעות.

תסקיר שירות המבחן

4. בהתאם להסכמת הצדדים התקבל תסקיר מטעם שירות המבחן. מהתסקיר עלה כי הנאשם בן 61, נשוי ואב ל-4 ילדים. בעברו כיהן כחבר מועצה באעבלין. הנאשם עובד שנים רבות כמורה במרכז להכשרה מקצועית בטמרה מטעם משרד הכלכלה וכן כמורה לנהיגה. בהתייחסו לביצוע העבירה, הפגין הבנה קוגניטיבית, אך התקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן ונטה למזער את מעשיו ולהשליך אחריות על גורמים חיצוניים. לדבריו, מעשיו בוצעו על רקע אי הסכמה בינו לבין המתלונן, בהקשר להרכב המועצה, בעטייה הכפיש המתלונן את שמו בכפר.

5. שירות המבחן לא בא בהמלצה בעניין ביטול ההרשעה. בעניין זה ציין שירות המבחן כי קיימת אפשרות שההרשעה תביא לפגיעה ביכולתו של הנאשם לעבוד כמורה נהיגה, אך ציין כי יחסו לעבירה ושליטת נזקקות טיפולית, אינם מאפשרים המלצה לביטול ההרשעה. עם זאת הומלץ כי בשים לב לגילו, עברו ויתר הנסיבות, יוטל עליו צו של"צ בהיקף של 280 שעות.

טיעוני הצדדים וראיותיהם לעונש

6. המתלוננים העידו לעונש וכן הגישו תצהירי נפגע עבירה. בעדותם תארו את הקושי והפחד שמלווה אותם בשל מעשי הנאשם. לטענתם חייהם "הפכו לגיהנום שחור". הם חוששים לחייהם ולחיי משפחתם ואף חוששים להסתובב לבד ברחובות. עוד שיתפו כי המעשים פגעו בתא המשפחתי ובמעמדם בכפר.

7. בטיעוניו לעונש טען ב"כ המאשימה כי הערכים שנפגעו הינם ביטחונם ושמם הטוב של המתלוננים; שלמות התא המשפחתי ופגיעה בשלטון החוק. נטען כי למעשה קדם תכנון ופוטנציאל הנזק הגלום בו גדול. עוד הפנה ב"כ המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם ולתסקיר השלילי. לאור כך ובהתחשב בפסיקה שהוגשה, ביקש לקבוע מתחם הנע בין מספר חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ועד 8 חודשי מאסר. בהתייחסו לשאלת ההרשעה, טען כי מקרה זה אינו עומד בתנאי הלכת כתב. לדבריו מדובר בעבירה חמורה וכן אין וודאות כי הרשעה זו תפגע במקום עבודתו. מכאן ביקשה המאשימה להרשיע את הנאשם ולהטיל עליו עונש בתוך המתחם לצד עונשים נלווים.

8. ב"כ הנאשם ציין את הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה ואת החרטה שהביע. נטען כי מדובר באדם העובד למען הציבור שנים רבות והוא זוכה להערכה בעבודתו. בהתייחסו לעברו הפלילי טען כי מדובר בעבירה שהתיישנה ושאינה מאפיינת את אורח חייו הנורמטיבי שניהל עד כה. בעניין ההרשעה טען הסנגור כי מקרה זה עומד בתנאי בהלכת כתב שכן אין מדובר בעבירה חמורה וכי הרשעתו תוביל לפיטוריו מעבודתו במשרד התחבורה. מכאן ביקש לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו צו של"צ כהמלצת שירות המבחן.

9. הנאשם בדברו האחרון הביע צער וחרטה על מעשיו. לדבריו מעשיו בוצעו על רקע השפלתו על-ידי המתלונן והוא מצר על כך מאוד. הנאשם שיתף כי ההליך השפיע עליו רבות והוא מבין את חומרת מעשיו.

דין והכרעה

שאלת ההרשעה

10. כידוע, "מושכלות ראשונים הם כידרך כלל, בית משפט אשר קבע כי נאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו ישעו בדיון. ככלל, משנמצא כי אדם עבר עבירה, מתחייב כיהה הליך הפלילי כנגדו ומוצהב בדרך של הרשעתו וענישתו מציאותו ועומדת ביסודה הליך אכיפת חוקת קין ושויוני." (ע"פ 2669/00 פלוני נ' מ"י (17.8.00)). עם זאת נקבע בפסיקה, כי ניתן יהיה להימנע מהרשעת נאשם בנסיבות חריגות, בהן נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שיגרם לו מהרשעתו בדיון, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדין עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337)).

11. ככלל, בוחן בית המשפט בעניין זה האם העבירה, בנסיבות העניין, מאפשרת להימנע מהרשעת הנאשם מבלי שיפגעו יתר שיקולי הענישה. בנוסף, בוחן הוא אם ההרשעה תגרום פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם.

12. בענייננו, שתי משוכות ממשיות עומדות בדרכו של הנאשם. האחת עניינה חומרת העבירה. אין לטעות ולקרוא רק את כותרת סעיף העבירה. מסכים אני כי עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין אינה מחסום בלתי עביר בדרכו של נאשם לביטול הרשעתו. ואולם, במקרה זה מדובר בעבירה שבוצעה בנסיבות חמורות במיוחד. מדובר באיומים קשים במיוחד, שמטרתם שינוי הרכבו של גוף פוליטי שנבחר בבחירות דמוקרטיות, וזאת בדרך של איום בפגיעה פיזית במתלונן ובבני משפחתו. כמו כן נעשה איום בהפצת תמונות אינטימיות. אעיר בעניין זה כי המאשימה מסכימה כי עובדות כתב האישום מגלות למעשה עבירה של סחיטה באיומים (לפי סעיף 428 לחוק העונשין) ולא נמצאה בפיה תשובה מניחה את הדעת מדוע שונה סעיף זה, במסגרת הסדר הטיעון, הגם שהעובדות עדין מגלות עבירה זו בבירור.

סיכומו של דבר: מדובר בעבירה שבוצעה בנסיבות חריגות בחומרתן ומשכך לצורך ביטול ההרשעה, נדרשות נסיבות מיוחדות, המשלבות פגיעה חריגה בחומרתה בנאשם ובשיקומו.

13. לדידי, עמדתו של הנאשם ביחס לעבירה ולפגיעה במתלוננים, אינה מתיישבת עם ביטול הרשעה. שירות המבחן התרשם מאדם שאינו מגלה הבנה מעמיקה באשר לחומרת מעשיו, אינו מביע נזקקות טיפולית ומתקשה לגלות אמפתיה לקורבנות. נתונים אלו מקשים על היכולת להורות על ביטול ההרשעה, לא כל שכן בשים לב לחומרת המעשה (ראו בהשוואה הנסיבות ברע"פ 6268/12 שחורי נ' מדינת ישראל (4.9.12)).

14. אף ביחס לשיקול הנוסף - פגיעה מוחשית וחמורה בסיכויי שיקומו של הנאשם - סברתי כי הוא אינו מצדיק הימנעות מהרשעה. אני מסכים כי פגיעה תעסוקתית היא בגדר פגיעה שניתן להביאה בחשבון לצורך בחינת שאלת ביטול הרשעה. עם זאת, במקרה זה אין מדובר בפגיעה המטה את הכף לעבר ביטול הרשעה, זאת לאור האמור לעיל וכן אשר יפורט להלן. מוסכם על הצדדים שהרשעת הנאשם לא תביא בהכרח לביטול רישונו לשמש כמורה נהיגה, אלא מדובר בסמכות שבשיקול דעתו של הגוף המוסמך להחליט בנושא (תקנות 247(א)(3)+15ב' לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, לפיהן מדובר בעבירה "שלדעת הרשות יש בה כדי למנוע מתן תעודה או חידושה").

15. סיכומי של דבר. אין וודאות שהרשות תפסול את רישיון ההוראה של הנאשם. בכל מקרה, ראוי לדעתי כי הנושא יוכרע על ידי הגוף המוסמך בנושא ואשר לו ניתן שיקול הדעת לקבוע מיהם שיחזיקו ברישיון הוראת נהיגה. עוד אציין כי הנאשם אינו מתפרנס רק מהוראת נהיגה, אלא מדובר בעיסוק משני למקצועו העיקרי - מורה להכשרה מקצועית. מכלול שיקולים אלו, בצירוף חומרת העבירה, עמדת שירות המבחן והתייחסות הנאשם לעבירה ותוצאותיה, מביאני לכלל מסכנה כי אין מקום לביטול הרשעה.

קביעת מחתם הענישה

16. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין על בית המשפט לקבוע את מחתם הענישה ההולם את העבירה שעבר הנאשם. זאת יש לעשות בהתאם לעקרון המנחה בענישה, שהנו הלימה, הערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בו ויתר השיקולים כאמור בסעיף 40ט' לחוק העונשין. לאחר קביעת המתחם יש להחליט אם נכון לחרוג ממנו, שאחרת ייגזר העונש בגדרי המתחם שנקבע.

17. **הפגיעה בערכים המוגנים:** עבירת האיומים פוגעת בכבוד, בביטחון ובאוטונומיה של הפרט. במקרה זה נשאו האיומים אופי של סחיטה, בשל הדרישה להתפטר, ומשכך מדובר בפגיעה ממשית בזכות לאוטונומיה. כמו כן ראוי לתת את הדעת לפגיעה שנגרמה גם לשלטון החוק, זאת בשל תפקידו הציבורי של המתלונן אותה עת והקשר שבין העבירה לתפקיד (ראו בעניין זה דנ"פ 7383/08 **יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל** (11.7.2011), פסקה 15 לפסק הדין).

18. **נסיבות ביצוע העבירה:** הנאשם תכנן את מעשיו בקפידה. הוא כתב מכתב ובו איים והשפיל את המתלונן ובני משפחתו ואף שלח אותו בדואר לביתו. אין מדובר בפעולה ספונטנית על רקע של סערת רגשות, אלא מדובר במעשים שתוכננו היטב. הגם שאיומיו של הנאשם לא יצאו אל הפועל, אין להקל ראש בנזק שנגרם למתלוננים שעה שנחשפו לאיומיו (כפי שניתן ללמוד מעדותם ומתצהיריהם) ולפוטנציאל הנזק הטמון בהם. אציין כי העובדה שאין בנמצא תמונות כפי שאיים הנאשם להפיץ, אין כדי להפחית מחומרת העבירה, וזאת לאור היכולת הקיימת כיום לערוך תמונות מזויפות בקלות יחסית ובאמצעים ביתיים. מנגד, לקולה הבאתי בחשבון את העובדה המוסכמת, לפיה קדמה לאירוע התגרות מסוימת מצד המתלונן, שאינה במדרג גבוה.

19. **מדיניות הענישה:** קשה למצוא מקרים דומים לזה בו עסקינן, בשל יחודו של המקרה. עם זאת ניתן ללמוד

לענייננו ממדיניות הענישה המקובלת והנוהגת בעבירה של איומים כלפי עובד ציבור.

ברע"פ 3364/14 **מנצור נ' מדינת ישראל** (9.6.14) - הנאשמים הורשעו באיומים כלפי מורה של בת משפחתם, בכך שאיימו עליו כי "יבוצע ירי ויזרק רימון לעבר ביתו". על נאשם 1 נגזר מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים ועל נאשם 2 מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים. בית המשפט העליון דחה בקשה לרשות ערעור שהגיש הנאשם 2.

ברע"פ 6268/12 **שחורי נ' מדינת ישראל** (4.9.12) - נידון עניינו של נאשם שאיים על פקח עירוני שרשם לו דוח חנייה בכך שאמר לו "אם אתה רושם לי עוד דוח אחד אני אזיין לא אותך אלא את אמא שלך בתחת, ואני ארצח את כל המשפחה שלך ואני יודע איפה אתה גר ואני גם ארצח אותך...". הנאשם בן 55, נעדר עבר פלילי ועובד כנהג מונית לפרנסתו. בית המשפט השלום סבר כי הנסיבות לא מצדיקות אי הרשעה וגזר עליו עונש של מאסר על תנאי, לצד פיצויים וקנס. בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון דחו את ערעוריו, תוך ציון שמדובר בעונש מקל.

ברע"פ 8062/13 **מרוק נ' מדינת ישראל** (10.4.14) - הנאשם הורשע בעבירה של איומים והעלבת עובד ציבור כלפי שוטרים ונגזר עליו עונש מאסר בפועל לתקופה של 3 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות. בית המשפט העליון דחה את הבקשה לרשות ערעור שהגיש הנאשם. במקרה זה מדובר היה באיומים שכללו ביו היתר את האמירות "אם אני לא כבול אני הורג אתכם... אני אגיע אליכם עד הבית אני אזיין אתכם... אתם תמותו... אתם תזכרו אותי טוב...".

ברע"פ 9057/12 **מצרי נ' מדינת ישראל** (4.3.13) - נדחתה בקשת רשות ערעור של הנאשם על חומרת עונשו בגין הרשתו באיומים כלפי שוטר. לנאשם עבר פלילי והוא החל תהליך של שיקום בתיק אחר. בית משפט השלום גזר עליו עונש של מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים וערעורו נדחה.

ע"פ (ב"ש) 38759-05-14 **זגורי נ' מדינת ישראל** (21.1.15) - הנאשם הורשע בעבירה של איומים כלפי סוהרת בשל כך שאמר לה "תגידי ... הילדים שלך הגדולים עדיין לומדים בבית הספר במרחבים והקטנים שלך עדיין לומדים ביישוב מבועים?... תמסרי ד"ש לבעלך, יהיה בסדר, הכל יהיה בסדר". על הנאשם הוטל עונש של מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים. ערעור שהגיש נדחה.

עפ"ג (ב"ש) 17892-10-13 **אלסייד נ' מדינת ישראל** (23.10.13) - הנאשם הורשע בעבירה של איומים כלפי מפקח מטעם משרד הפנים ונגזר עליו עונש של מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים. ערעור שהגיש נדחה.

20. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירה בענייננו נע בין מאסר על תנאי ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

21. לצורך קביעת עונשו של הנאשם, הבאתי בחשבון את גילו (61), את הודאתו בהזדמנות הראשונה ואת עברו הפלילי אשר כולל עבירה אחת שהתיישנה. כמו כן נתתי דעתי לחרטה שהביע בפני בית המשפט ובפני שירות המבחן. נראה כי ההליך המשפטי היווה עבורו גורם מרתיע ומציב גבולות וכי הסיכון להישנות עבירה דומה בעתיד נמוך, כפי שצוין בתסקיר שירות המבחן. אני מקבל את הטענה לפיה מדובר במקרה שאינו מאפיין את אורחות חייו של הנאשם וכי הסיכוי להישנות המקרה נמוך. הנאשם אינו צעיר. את מרבית חייו ניהל בצורה נורמטיבית ונראה כי כישלונו הוא בבחינת מעידה חד פעמית שאינה מעידה על אופיו.

22. לאור כך, אינני סבור כי העונש ההולם לנאשם במקרה זה הוא מאסר כעתירת המאשימה. אינני מקל ראש באירוע, כלל ועיקר. על חומרתו עמדתי לעיל. עם זאת אין לשכוח את חומרתו של עונש המאסר (ולו בעבודות שירות) ואת הנזק שיש בו לגרום לנאשם ולמשפחתו. במקרה זה, לאור גילו של הנאשם, מצבו המשפחתי והתעסוקתי, סברתי כי דבר לא יגרע משיקולי הענישה אם יוטל על הנאשם עונש מותנה בשילוב צו של"צ ארוך כהמלצת שירות המבחן, שהוא עונש מוחשי בלתי מבוטל. במקרה זה מדובר בעבודות סיוע לאב הבית במתנ"ס ונראה כי יש בכך גם משום עונש חינוכי. כן בכוונתי לחייב את הנאשם בפיצוי משמעותי. נראה גם כי ההליך הפלילי עצמו היווה עבורו עונש ממשי. ההרתעה שהשיג ההליך, די בה בשילוב הענישה שבכוונתי להטיל, על מנת להוות ענישה הולמת במקרה זה (לעניין הימנעות מהטלת עונש מאסר ביחס למי שאינו בעל דפוסי עבריינות מובהקים ראה ע"פ 4318-10-11 **מדינת ישראל נ' רפאילוב ואח'** (5.1.12), חוות דעתו של כב' השופט שפירא); ראה גם **דו"ח הועדה הציבורית בראשות השופט דורנר לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, (2015)**.

23. אשר על כן אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך שנתיים, את העבירה בה הורשע.

ב. אני מחייב את הנאשם בצו של"צ בן 280 שעות בהתאם לתכנית שפירט שירות המבחן בתסקירו. הוסבר לנאשם שעליו לקיים את הוראות שירות המבחן וכי הפרה של הצו עלולה להוביל להפקעתו ולהטלת עונשים נוספים.

ג. פיצוי למתלוננים, ע"ת 1-2, בסך כולל של 8,000 ₪. הפיצוי ישולם במזכירות בית המשפט עד יום 1.11.16. המאשימה תמציא בתוך 14 יום למזכירות את פרטי חשבון הבנק של המתלוננים ותביא לידיעתם את תוכן גזר הדין.

המזכירות תמציא את גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"א אלול תשע"ו, 14 ספטמבר 2016, במעמד הצדדים.